

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr
398/7792/2024
Zarządu Województwa Podlaskiego
z dnia 4 kwietnia 2024 roku

Samorząd Województwa Podlaskiego
Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

Sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu
Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2023
w województwie podlaskim

Białystok, marzec 2024

1. Wprowadzenie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2023 r. został przyjęty Uchwałą Nr 351/6725/2023 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 6 lipca 2023 roku.

Z realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia, zgodnie z przyjętymi zasadami realizacji, przygotowywane jest sprawozdanie roczne na podstawie sprawozdań sporządzonych przez Realizatorów zadań zgłoszonych do Planu. W 2023 r. zadania do planu oraz sprawozdania z ich realizacji przesłały następujące podmioty: Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego (Departament Rozwoju Regionalnego, Departament EFS), Powiatowe Urzędy Pracy z woj. podlaskiego, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku, Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku, Podlaska Wojewódzka Komenda OHP, Instytut Badań Edukacyjnych – Doradca regionalny w Białymstoku, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.

Celem dokumentu jest podsumowanie realizacji działań w zakresie polityki rynku pracy w ramach ww. planu w województwie podlaskim w 2023 r. w odniesieniu do założonych efektów/rezultatów.

Dokument składa się z dwóch części i załączników. Część pierwsza obejmuje syntetyczny opis sytuacji na rynku pracy w województwie podlaskim w 2023 r. z uwzględnieniem wskaźników opisujących zmiany na rynku pracy w okresie roku, w części drugiej zawarto syntetyczne podsumowanie realizacji Planu w 2023 r., natomiast w załącznikach znajdują się: w załączniku nr 1 - zestawienie wskaźników do zadań z planu, w załączniku nr 2 - zestawienie wydatków poniesionych na realizację zadań zgłoszonych do planu oraz w załączniku nr 3 - zestawienie ogólnych wybranych wskaźników odnoszących się do sytuacji na podlaskim rynku pracy.

2. Sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim w 2023 roku - ogólne wskaźniki.

Rok 2023 był okresem stabilizacji sytuacji na rynku pracy i dalszego spadku poziomu bezrobocia rejestrowanego, aczkolwiek dynamika tych zmian była wyraźnie słabsza.

Do utrzymania pozytywnych tendencji przyczyniła się realizacja szeregu inicjatyw i działań podejmowanych w obszarze rynku pracy, w tym przez Realizatorów RPD/2023.

Na regionalnym rynku pracy w 2023 roku odnotowano następujące pozytywne zmiany:

- a) **Współczynnik aktywności zawodowej dla ludności w wieku 15-89 lat**¹ zwiększył się w okresie III kw. 2022 r.-III kw. 2023 r. o 0,2 punktu proc., wynosząc w III kwartale 2023 r. 58,9%; wartość tego wskaźnika zmniejszyła się wśród kobiet (o 0,4 punktu proc.), natomiast zwiększyła wśród mężczyzn (o 0,7 punktu proc.), osiągając wartość odpowiednio: 51,3% w grupie kobiet i 66,9% wśród mężczyzn;
- b) **Liczba pracujących** w województwie (wg BAEL²) w III kwartale 2023 r. wyniosła 501 tys. osób i na przestrzeni roku zwiększyła się o 5 tys. (o 1,0%);

¹ Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim w 3 kwartale 2023 r. Informacje sygnałne, Urząd Statystyczny w Białymstoku, s.2 i nast., <http://bialystok.stat.gov.pl/>

² Tamże, s.4 i nast.

- c) **Wskaźnik zatrudnienia w grupie ludności w wieku 15-89 lat**, notowany w III kwartale 2023 r. na poziomie 57,7%, zwiększył się w porównaniu do III kw. 2022 r. o 0,6 punktu proc.; wśród mężczyzn omawiany wskaźnik osiągnął wartość 65,5% (wzrost o 1,0 punktu proc.), a wśród kobiet – 50,2% (wzrost o 0,1 punktu proc. w skali roku);
- d) Zwiększyła się także wartość **wskaźnika zatrudnienia ludności w wieku 20-64 lata**³ o 1,4 punktu, wynoszącego w III kwartale 2023 r. 78,7% i kształtującego się na poziomie wyższym niż średnia krajowa o 1,0 punktu (77,7%);
- e) Wartość **stopy bezrobocia tzw. rzeczywistego (wg BAEL)** spadła na przestrzeni roku o 0,7 punktu proc., osiągając 2,0% w III kwartale 2023 r., tj. o 0,7 punktu mniej niż średnia krajowa (2,7%)⁴;
- f) Przy wzroście liczby pracujących i spadku liczby bezrobotnych w woj. podlaskim odnotowano jednocześnie nieznaczny spadek liczby **biernych zawodowo** – w okresie III kw. 2022 r.-III kw. 2023 r. o 1 tys. osób (o 0,3%) do 358 tys. w III kw. 2023 r.; w skali kraju odnotowano spadek o 1,3%;
- g) **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**⁵ w okresie I-XII 2023 r. wyniosło 123,2 tys. etatów i zmniejszyło się w porównaniu do 2022 roku o 0,5%, przy czym największy spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 10,1%), górnictwo i wydobywanie (o 3,8%), obsługa rynku nieruchomości (o 2,5%), przetwórstwo przemysłowe (o 2,1%) i handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 1,9%). Wzrost wystąpił m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 8,5%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 7,2%) oraz informacji i komunikacji (o 5,5%).
- h) 2023 rok był kolejnym już rokiem, kiedy wzrosła liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON (120,7 tys. podmiotów w końcu roku – o 3,8 tys.; o 3,2% więcej). W woj. podlaskim występuje dość duże zróżnicowanie terytorialne pod względem rozmieszczenia podmiotów. Liczba **nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych** zmniejszyła się o 61 (o 0,6%) do 9,6 tys. (dla porównania: w 2022 r. odnotowano wzrost o 0,8 tys., tj. o 9,5%)⁶;
- i) Nastąpił nieznaczny spadek poziomu **bezrobocia rejestrowanego**⁷ - w 2023 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego zmniejszyła się o 0,2 tys. osób (o 0,6%) do poziomu 31,0 tys. osób (dla porównania: w 2022 r. odnotowano spadek poziomu bezrobocia o 2,2 tys., tj. o 6,6%);

³ BDL, Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15-89 lat według BAEL (dane kwartalne), dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/temat> [09.01.2024]

⁴ Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania BAEL, w przypadku liczb niższego rzędu (od 2020r. dotyczy danych poniżej 10 tys.) wartość analizowanego wskaźnika dla kobiet i mężczyzn oraz dla poszczególnych grup wieku nie może być pokazana ze względu na losowy błąd próby.

⁵ Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w grudniu 2023 r., nr 12/2023 Urząd Statystyczny w Białymstoku, s.4 i nast., <http://bialystok.stat.gov.pl/>

⁶ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/zmiany-strukturalne-grup-podmiotow/kwartalna-informacja-o-podmiotach-gospodarki-narodowej-w-rejestrze-regon-rok-2023,7,13.html>

⁷ Podlaski Rynek Pracy grudzień 2023, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku <https://wupbialystok.praca.gov.pl/podlaski-rynek-pracy-informator-miesieczny>

- j) Wartość **stopy bezrobocia rejestrowanego** pozostała na poziomie sprzed roku (w Polsce zmniejszyła się o 0,1 punktu proc.); bezrobotni zarejestrowani w końcu 2023 r. stanowili 7,0% ludności aktywnej zawodowo. Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego w województwie osiągnęła poziom wyższy od średniej krajowej o 1,9 punktu proc. (Polska 5,1%);
- k) Mimo nieznacznego spadku ogólnego poziomu bezrobocia rejestrowanego można wskazać grupy osób najbardziej zagrożonych negatywnymi skutkami bezrobocia, których sytuacja na rynku pracy poprawiła się; w szczególności należą do nich:
- kobiety bezrobotne, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka; ich liczba zmniejszyła się o 0,3 tys. (o 7,7%), a ich udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się o 1,1 punktu, do poziomu 13,3%,
 - osoby posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia, których liczba zmniejszyła się o 0,3 tys. (o 7,0%), a procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł o 0,9 punktu do poziomu 13,9%,
 - osoby długotrwale bezrobotne; ich liczba spadła o 0,4 tys. (o 2,5%), a ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zmniejszył się o 1,1 punktu, do 54,7%,
 - osoby bezrobotne młode, do 30 roku życia; liczba zarejestrowanych w tej grupie wiekowej zmniejszyła się o 0,2 tys. (o 2,3%), a ich udział wśród ogółu bezrobotnych zmniejszył się o 0,4 punktu, do poziomu 23,9% w końcu 2023 r.,
 - osoby bez kwalifikacji zawodowych; ich liczba spadła o 87 osób (o 0,8%), a ich udział w ogólnej strukturze bezrobotnych pozostał na niezmiennym poziomie 35,3%,
 - osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego; ich liczba zmniejszyła się o 0,3 tys. (o 3,3%), a udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych spadł o 0,7 punktu do 23,4%,
 - osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia; liczba zarejestrowanych w tej grupie wiekowej zmniejszyła się o 0,2 tys. (o 2,4%), a ich procentowy udział wśród ogółu bezrobotnych zmniejszył się o 0,5 punktu do 27,0%,
 - osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej; ich liczebność zmniejszyła się o 75 osób (o 19,1%), a odsetek zmniejszył o 0,3 punktu do 1,0%.

Jednocześnie pogorszyła się sytuacja na rynku pracy osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami; ich liczebność na przestrzeni roku zwiększyła się o 41 osób, tj. o 1,9%, a udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zwiększył się o 0,2 punktu, osiągając wartość 7,2%.

W 2023 roku w woj. podlaskim poziom bezrobocia zmniejszył się wśród kobiet (o 0,4 tys.; o 3,1%), natomiast zwiększył się wśród mężczyzn (o 0,2 tys.; o 1,4%), przy czym odsetek kobiet na przestrzeni roku zmniejszył się o 1,1 punktu proc. do 44,5% na niekorzyść mężczyzn (55,5%). Przewaga liczebna kobiet wyraźnie występuje natomiast w grupie bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko z niepełnosprawnościami do 18 roku życia, gdzie w końcu 2023 r. stanowiły one odpowiednio: 84,8% oraz 75,6%, bezrobotnych cudzoziemców (74,3% z nich to kobiety), czy też osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (52,8%).

W 2023 roku poprawiły się wskaźniki aktywności zawodowej mieszkańców województwa. W okresie III kwartał 2022 r.- III kwartał 2023 r. współczynnik aktywności zawodowej zwiększył się o 0,2 punktu, do wartości 58,9%, a wskaźnik zatrudnienia – o 0,6 punktu, osiągając wartość 57,7%. Oba te wskaźniki były na poziomie wyższym od krajowego, odpowiednio o: 0,5 i 0,9 punktu proc. (Polska: współczynnik aktywności zawodowej – 58,4%, wskaźnik zatrudnienia – 56,8%; wzrost obu odpowiednio o: 0,6 i 0,7 punktu proc.)⁸.

W 2023 roku mieliśmy do czynienia z dalszym spadkiem liczby miejsc pracy w województwie zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy. Pracodawcy zgłosili do podlaskich PUP 18,1 tys. miejsc pracy, tj. o 4,5 tys. (o 20,1%) mniej niż w poprzednim roku.

Rok 2023 upłynął pod znakiem stabilizacji sytuacji cudzoziemców na rynku pracy, w tym uchodźców z terenów Ukrainy objętych konfliktem zbrojnym. Dzięki wprowadzonym ułatwieniom w dostępie do rynku pracy, obywatele Ukrainy mogli pracować bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę lub oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy (pracodawcy mieli tylko obowiązek zgłoszenia do powiatowego urzędu pracy podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy). Przepisy zawarte w specustawie pozwalają obywatelom Ukrainy na rejestrację w powiatowym urzędzie pracy. Dzięki temu mogli oni skorzystać z usług i instrumentów rynku pracy w postaci, np. pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz szkoleń. W woj. podlaskim w 2023 roku zatrudnienie podjęło 17,5 tys. obywateli Ukrainy (o 7,6 tys.; o 30,2% mniej niż w 2022 roku), a 1,1 tys. zarejestrowało się w urzędach pracy jako bezrobotne (o 1,5 tys.; o 58,3% mniej niż rok wcześniej). Łączna liczba cudzoziemców podejmujących pracę w Podlaskiem wyniosła 60,9 tys. osób (o 13,4 tys.; o 18,0% mniej niż w 2022 roku).

3. Podsumowanie realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2023 r.

Realizacja w roku 2023 inicjatyw i działań w obszarze rynku pracy, w tym podejmowanych przez Realizatorów RPD/2023, przyniosła wymierne efekty i przyczyniła się do poprawy sytuacji osób na regionalnym rynku pracy, w szczególności osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2023 został określony następujący cel główny: **wzrost zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata.**

Porównując analogiczne kwartały, w 2023 roku odnotowano **wzrost wskaźnika zatrudnienia ludności w wieku 20-64 lata.** W III kwartale 2023 r. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata osiągnął poziom 78,7% i w stosunku do III kwartału 2022 r. zwiększył się o 1,4 punktu proc., natomiast w odniesieniu do III kwartału 2021 r. był wyższy o 1,9 punktu proc.

⁸ Pracujący, bezrobotni i bierni zawodowo (wyniki wstępne BAEL) - III kwartał 2023 roku, GUS Warszawa 24.11.2023 r., www.stat.gov.pl

Tabela 1 Wskaźnik zatrudnienia ludności woj. podlaskiego w wieku 20-64 lata w latach 2021-2023

Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata⁹ (w %)	2021 (III kw.)	2021 (IV kw.)	2022 (III kw.)	2022 (IV kw.)	2023 (III kw.)
ogółem, w tym:	76,8	75,5	77,3	77,5	78,7
– kobiet	71,9	70,0	71,0	72,1	72,3
– mężczyzn	81,4	80,8	83,5	83,1	85,0

W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2023 r. ujęto do realizacji 28 zadań w ramach 5 Celów szczegółowych.

W ramach celu szczegółowego 1. **Wsparcie na rzecz lokalnej przedsiębiorczości** zrealizowano dwa zadania skierowane na wpieranie samozatrudnienia i rozwój lokalnej przedsiębiorczości, m.in. poprzez dotacje na podjęcie działalności gospodarczej przyznawane osobom bezrobotnym oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczych poprzez dostarczenie wiedzy z zakresu prowadzenia firmy osobom zainteresowanym.

W celu szczegółowym 2. **Zwiększenie aktywności zawodowej osób z grup najbardziej oddalonych od rynku pracy** realizowane działania (10 zadań) służyły zwiększeniu adaptacyjności i wsparciu mobilności społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy, głównie poprzez m.in. usługi poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, programy aktywizacji zawodowej. Ponadto działania służyły zwiększeniu aktywności społeczno-zawodowej osób młodych do 30 roku życia, w tym z kategorii NEET oraz włączeniu zawodowemu i społecznemu osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także promowaniu podtrzymania aktywności zawodowej osób starszych, w szczególności spełniających warunki do przejścia na emeryturę.

W celu szczegółowym 3. **Lepsze dostosowanie struktury kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości** zadania przyjęte do realizacji (6 zadań) skierowane były na promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego dorosłych mieszkańców regionu głównie poprzez dofinansowanie kształcenia pracowników i pracodawców oraz promowanie i rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy poprzez realizację projektów wspierających szkoły zawodowe i nauczycieli zawodu, a także wsparcie w uzyskiwaniu tytułów zawodowych, potwierdzaniu umiejętności i kwalifikacji. Rozpoczęto również budowanie w woj. podlaskim systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego i uczenia się przez całe życie.

W ramach celu szczegółowego 4. **Wsparcie migracji zarobkowych przyjaznych regionalnemu rynkowi pracy** realizowane działania (3 zadania) służyły wsparciu

⁹ W planie działania na rzecz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych z 2021 r. określono 3 nowe główne cele UE, które mają zostać osiągnięte do końca dekady, w tym:
- zatrudnienie: do 2030 r. co najmniej 78% ludności w wieku od 20 do 64 lat powinno mieć zatrudnienie;
- umiejętności: co najmniej 60% dorosłych powinno co roku uczestniczyć w szkoleniach.

pracodawców w pozyskiwaniu pracowników o pożądanych kompetencjach, w tym cudzoziemców.

W celu szczegółowym 5. **Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy** realizowano zadania (7 zadań) skierowane m.in. na dostarczenie informacji o rynku pracy, promocję działań programów operacyjnych, udostępnienie publicznych rejestrów instytucji szkoleniowych i agencji zatrudnienia, doskonalenie usług poradnictwa zawodowego oraz prowadzono obsługę FGŚP.

Z analizy kart sprawozdań z realizacji zadań w ramach RPD/2023 wynika, iż większość zadań została zrealizowana.

Zakres realizacji zadań przedstawiono poprzez zestawienie efektów/rezultatów zadań w Załączniku nr 1.

Podsumowując realizację działań podejmowanych w ramach RPD/2023 w odniesieniu do wybranych założonych efektów działań w szczególności odnoszących się do wsparcia osób na rynku pracy uzyskano następujące efekty:

- w ramach działań skierowanych do osób bezrobotnych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy (obejmujących również wsparcie realizowane w ramach programów operacyjnych) - 4276 osób zostało wyłączonych z powodu podjęcia pracy subsydiowanej, w tym 1209 osób zostało skierowanych do prac interwencyjnych, 973 osoby do robót publicznych, 486 podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnych, 361 osób podjęło pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie, 1027 osób uzyskało środki na podjęcie działalności gospodarczej; ponadto skierowano na szkolenia 710 osób bezrobotnych, staż u pracodawcy rozpoczęły 2792 osoby bezrobotne, prace społecznie użyteczne – 254 osoby bezrobotne,
 - 699 osób skorzystało z poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej i grupowej oraz 3121 z informacji zawodowej w ramach działań CIiPKZ WUP,
 - w ramach sieci EURES nawiązano 3601 kontaktów z osobami poszukującymi pracy.
- w obszarze wsparcia osób z grup defaworyzowanych:
- 2362 osoby młode w wieku 15-25 lat objęto formami wsparcia w ramach rozwoju zawodowego, 196 zostało przeszkolonych, 664 osoby uzyskały zatrudnienie za pośrednictwem jednostek PWK OHP,
 - 338 osób niepełnosprawnych było zatrudnionych w 8 Zakładach Aktywności Zawodowej na koniec 2023 r.,
 - 10511 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zostało objętych wsparciem w ramach Działania 7.1 RPOWP, 3036 – w ramach Działania 7.3 RPOWP (w okresie realizacji programu).
- w obszarze kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie:
- 153 szkoły i placówki kształcenia zawodowego zostały wyposażone w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego, 9238 uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego wzięło udział w stażach i praktykach u pracodawcy (Działanie 3.3 RPOWP w okresie realizacji programu do 2023 r.);

- 7192 osoby pracujące uzyskały refundację wydatków poniesionych na finansowanie usług rozwojowych w ramach projektu Podmiotowego Systemu Finansowania usług rozwojowych (w okresie realizacji projektu do końca 2023 r.);
- 485 osób uzyskało tytuł zawodowy czeladnika lub mistrza w zawodzie, w tym 35 osób tytuł mistrza, 746 osób uzyskało świadectwo kwalifikacji zawodowych (działania Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości);
- 4071 osób pracujących skorzystało ze wsparcia na dofinansowanie kształcenia ustawicznego w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

W 2023 roku zadania realizowane w ramach RPD/2023 finansowane były z następujących źródeł: Fundusz Pracy, EFS, PFRON, budżet państwa, budżet jst, środki prywatne i inne źródła. Szczegółowe zestawienie wydatków poniesionych na realizację zadań z Planu zawiera Załącznik nr 2.